

H.M. Kong Frederik X's tale ved gallamiddag på Kungliga Slottet

Taler

H.M. Kong Frederik X
Konge af Danmark

Dato

6. maj 2024

Sted

Kungliga slottet, 107 70
Stockholm, Sverige

Omstændigheder

Talen blev holdt ifm. kongeparrets første statsbesøg i Sverige.

Deres Majestæter, Deres Kongelige Højheder, Hr. Talman, Hr. Statsminister, Statsråd, Deres Excellencer, mine damer og herrer.

Det er altid en fornøjelse at besøge Sverige. Men denne gang er alligevel helt særlig for Dronning Mary og mig. Vi er her på vores første statsbesøg som Kongepar. Af lyst og af skik.

For Sverige er sammen med Norge de naturlige førstevalg, når en nyslået dansk regent stævner ud. Vi besøger jer, der står os nærmest, først.

De skandinaviske monarkier er tæt forbundne, og vores familier går fra samme stamme. Min mormor var født svensk prinsesse, og selv om hun hurtigt tog det danske sprog til sig, gav hun mig lyst til at forstå det svenske. Hendes stemme var, uanset sprog, lyden af omsorg. Sverige har, så længe jeg kan huske, haft en fast plads i min bevidsthed og i mit hjerte.

Og jeg er ikke den eneste. Sverige betyder noget helt særligt for Mary og mig, for vores familie og for os danskere. Vi føler os hjemme her. Fra Hallandsåsen i syd til Kebnekaise i nord. Sverige er for os fuld af forunderlige – eller som I formulerer det ”underbara” – rejser som den, Niels Holgersen og vildgæssene drog ud på i starten af det 20. århundrede.

Tilfældet er, at Tommeltot, som Niels Holgersen blev kaldt, netop i dag, den 6. maj, fløj hen over først Mälaren og siden Stockholms lysende huse og tårnhøje spir. Hen over ’staden, som simmar på vattnet’, ’byen, der svømmer på vandet’,

som Selma Lagerlöf så smukt navngav den svenske hovedstad i sin hyldest til sit fædreland.

Niels Holgersen lærte ikke alene nordiske børn om Sveriges rige natur og ressourcer, men inspirerede små og store til at rejse ud for at finde sig selv. Med næstekærlighed og fællesskab med både mennesker og dyr som kompas.

Sverige og Danmark er beslægtede. Vi forstår hinanden og deler værdier og menneskesyn. Vi føler os hjemme i hinandens selskab. Vi hepper på hinanden og fejrer hinandens sejre i internationale sammenhænge.

Man kan næsten sige, at vi har en hjemmebanefordel i hinandens lande. Når blot vi ikke mødes i direkte dyst, for der er stadig prestige i at besejre sin nordiske nabo. Om det er i ishockey, hvor det kun er blevet til to danske sejre – håndbold, hvor vi står mere lige – eller fodbold, hvor I fører, men vi haler ind på jer.

Når det gælder nationalsporten fodbold, har vi i Danmark sågar ad flere omgange lagt vores herrelandsholds skæbne i svenske trænerhænder. Også den tillid er nu gengældt for første gang i svensk fodboldhistorie. Det er måske ikke ligefrem genoprettelsen af Kalmarunionen, men det er tæt på.

Også uden for grønsværen gør vi hinanden stærke. Danmark og Sverige er nære partnere inden for forsvar og forskning.

Samarbejdet nåede nye højder, da den danske astronaut Andreas Mogensen og den svenske astronaut Marcus Wandt mødtes på

Den Internationale Rumstation ISS i år. For første gang nogensinde var to skandinaver i rummet på samme tid. Mon ikke det blev til et vægtløst kram eller to.

I dag har Mary og jeg haft fornøjelsen at møde de to astronauter i mere jordnære omgivelser på Kungliga Tekniska Högskolan.

På Sveriges største tekniske universitet fik vi desuden indblik i de studerendes inspirerende arbejde med at koble rumteknologi og grøn omstilling. Deres engagement og fremskridt tegner godt for en fremtid, som kalder på nye

løsninger.

Vi har brug for gode hoveder og kræfter, og derfor ser jeg også frem til at åbne Forskaren i morgen. Bygningen er tegnet af danske arkitekter og danner ramme for svensk forskning og innovation med fokus på teknologi, bæredygtighed og sundhed.

Vores børn og vores børns børn fortjener, at vi gør, hvad vi kan, for at give jorden videre i god stand. Vores blågrønne planet er smuk, men skrøbelig, og derfor skal vi passe på den. Forunderlige rejser skal også være næste generation forundt.

Vores lande har meget til fælles i kraft af vores nordiske bånd. Vores værdigrundlag og sprog overlapper, og vores kultur og klima har mange fællestræk – om end der også findes forskelle.

Forskellene skal vi lade os inspirere af. For det er i mødet med det, vi ikke kender til, at vi genkender os selv og kan flytte os.

At forskellene har bragt ufred med sig, er heldigvis fortid. Danmark og Sverige er angiveligt de to lande, som rent historisk har udkæmpet flest krige mod hinanden. Vi har kæmpet ansigt til ansigt utallige gange, men i dag står vi side om side.

Med Sveriges indtræden i NATO samles alle de nordiske lande i én og samme forsvarsalliance. Det er skelsættende, men ikke nogen helt ny tanke. Allerede i årene efter Anden Verdenskrig opstod ideen om en nordisk forsvarsalliance. Den tyske besættelse og finnernes kamp mod Sovjetunionen banede vejen for et ønske om at stå stærkere ved at stå sammen i Norden.

Den nordiske forsvarsalliance endte dog med at blive overhalet indenom af den vestlige alliance – bedre kendt som NATO.

Med Finland og Sveriges medlemskaber i NATO tager vi hul på et nyt kapitel i vores historie. Et kapitel, som måske nok har været skitseret før, men som først nu føres ud i livet.

Et kapitel om et stærkt Norden, der udgør en vigtig brik i vores og Europas

fremtidige sikkerhed.

Europas virkelighed er forandret. Invasionen af Ukraine har rykket ved forestillingen om fred og fordragelighed i vores nærområde. Krigen er blevet vores nabo. Hvor uvelkommen den end måtte være. Derfor opruster vi, derfor sender vi våben til fronten, derfor er det militære samarbejde med ligesindede vigtigere end længe.

I morgen får jeg ved selvsyn indblik i nogle af Sveriges militære kapaciteter. Det ser jeg frem til, ligesom jeg glæder mig til at markere vores fælles arv og værdier på Nordiska Museet. Vores demokratiske samfund med frihed, lighed og ligestilling skal vi værne om i en ny tid med fælles udfordringer.

Selma Lagerlöf modtog som den første svensker og første kvinde Nobelprisen i litteratur. Hun insisterede på at gøre en skolebog til et kunstværk med naturen som menneskets vigtigste allierede, hun kæmpede for kvinders ret til at stemme og endte med at sælge sin nobelguldmedalje for at støtte Finlands kamp mod Sovjetunionen og bolsjevismen i Vinterkrigen.

Vi har meget at kæmpe for. Fremtiden afhænger af vores evne til at lære af fortiden og handle i fællesskab i nutiden. Må det dansk-svenske samarbejde inspirere og bidrage til en positiv udvikling i en urolig verden.

Deres Majestæt, kære Carl Gustaf, ”For Sverige – i tiden”.

Sådan lyder dit valgsprog, der helt enkelt indfanger den svære kunst at løfte opgaven, der forbliver den samme og dog må følge med tiden. Du har været konge i mere end femti år. Europas længst siddende statsoverhoved. I næsten alle årene har du fulgtes med min mor, din kusine.

Jeg glæder mig over at kunne bære samarbejdet videre og samtidig hilse fra min mor. Det gør glæden ved at stå her desto større.

Deres Majestæter, kære onkel Carl Gustaf og kære tante Silvia.

Det er Marys og mit ønske, at dette statsbesøg bliver mindeværdigt. Vi har allerede talrige uforglemmelige minder med jer og med Kronprinsesseparret, og i dag og i morgen vil uden tvivl blive føjet til listen over stunder, vi husker. Må

dette besøg som de mange, der er gået forud, styrke de tætte bånd, der knytter vores lande, folk og familier sammen.

Jeg udbringer en skål for Sverige og det svenske folk, for det svenske Kongehus og for Deres Majestæter Kong Carl 16. Gustaf og Dronning Silvia med ønsket om lykke og fremgang for begge vores lande.

Kilde

kongehuset.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Festtale, Kongehuset

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/h-m-kong-frederik-x-s-tale-ved-gallamiddag-pa-kungliga-slottet>